

ОГ

МАНДИНО

ДУНЁНИНГ
ЭНГ БУЮК
САВДОГАРИ

1

Lituz.com

ОГ МАНДИНО

ДУНЁНИНГ
ЭНГ БУЮК
САВДОГАРИ

ТОШКЕНТ
«DAVR PRESS» НМУ
2016

Ог Мандинонинг миллионлаб нусхада чоп этилган китоблари уни инсоният тараққиёти муаммоларини ечишга ҳаракат қилган буюк ёзувчи сифатида дунёга танитди. Унинг асарларини бутун дунёда — Америка корпорацияси маъмурларидан тортиб, япон фабрикаларининг оддий ишчиларигача, Мексика қамоқхоналарида ётган маҳбуслардан тортиб, оддий немис уй бекаларигача, кўйингки, миллати, ирқи, ижтимоий келиб чиқишидан қатъи назар, ҳар бир инсон севиб мутолаа қилади.

“Дунёнинг энг буюк савдогари” асарида муаллиф оддий савдо қилиш қонун-қоидаларини ҳаётий, фалсафий фикрлар билан уйғунлаштирган.

Китоб кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган.

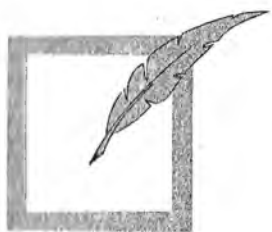
Рус тилидан Рустам Жабборов таржимаси.

Барча ҳуқуқлар амалдаги қонунларга асосан ҳимояланган.

“DAVR PRESS” нашриёт-матбаа уйининг ёзма рухсатисиз ушбу нашрни қисман ёки тўлиқ ҳолда бошқа оммавий ахборот воситаларида электрон ёки механик кўринишда кўчириб босиш, магнит ташувчи воситаларда тарқатиш қатъий тақиқланади.

ISBN 978-9943-984-21-9

© «DAVR PRESS» НМУ, 2016

МУҶАДДИМА

Салом... Мен — Ог Мандино. Олис болалик хотиронаримнинг аксарияти кечадигидек яккол кўз ўнгимда: қир доим уларни ёдга олганимда энг аввал жиккаккина машасоч аёл — онамнинг сиймоси кўз ўнгимда гавдланади. Унинг ўз ўғли ҳақидаги орзулари ўта антиқа эди: “Қачондир, сен ёзувчи, жуда ҳам машҳур ёзувчи бўласан”, деган гапни кўп қайтарарди.

Мана, унинг орзуси амалга ошди. Кўпгина болалар ота-оналарининг ўз келажаклари ҳақидаги режаларини ҳафа бўлиб эшлашади. Аммо, менга онамнинг орзуси жуда ёқарди. Машҳур ёзувчи! Мен мактабда илк баҳонимни олиб келгунимга қадар, ойим кутубхонадан турли хил китобларни олиб келарди. Мен дастлаб ўзим тўқиган митти ҳикоячаларни ҳам илк бор ойимга кўрсатганман. Юқори синфга ўтганимда сўнг синф деворий газетасининг муҳарририга айландим. Албатта, у пайтларда жуда баландпарвоз режалар тузардим — Миссиури университетига ўқишга кирмоқчи эдим, чунки мамлакатдаги энг яхши журналистлар ўша ерда тайёрланишига ишонардим. Аммо, кутилмаганда... мактабни битиришимга олти ҳафта қолганида, онам вафот этди. Ажал унга ошхонада, одатдагидек мен учун таом пишираётганида чанг солди. Мен айрилиқ азоби билан олишарканман, жуда мудҳиш дамларни бошдан кечирдим. 1940 йилда ўзим ўйлагандек, ўқишга эмас, қоғоз комбинатига ишга жўнадим. 1942 йилда ҳарбий

ҳаво корпусига хизматга олиндим. 1943 йилда, менга, ҳарбий авиация аскарига зобитлик рутбасини беришди ва “кумуш канот” билан тақдирлашди. Мен ўттиз марта Германияни Б-24 “Liberator” билан бомбардимон қилганман. Уруш тугагач, Америкага қайтдим ва бомбардимончи авиациянинг собиқ зобити учун иш топиш осон эмаслигини билиб олдим.

Бир неча ой ишсизлик нафақаси билан амал-тақал кун кечиргач, суғурта агенти бўлиб ишлашга қарор қилдим. Урушга боришдан аввал севган қизимга албатта уйланаман, деб сўз бергандим. Энди ваъдамни бажаришим керак эди. Ўн йил хотиним, қизим ва мен Яратганнинг марҳамати остида бирга кун кечирдик. Мен оиламни боқиш учун кечаю кундуз тиним билмай ишлардим. Бироқ, кун сайин қарз ботқоғига ботиб боравердим. Кунларнинг бирида одатий қўнғироқлар, таклифлар ва эътирозлардан чарчаб, уйга қайтарканман, хумордан чиққунча ичгим келди. Чамамда мен бунга ҳақли эдим. Шу тахлит, уйга ҳар куни ичиб келадиган одаг чиқардим. Бу аҳвол ҳар куни такрорланавергач, хотиним ва қизим мени ташлаб кетишди.

Икки йил азоб-уқубатлар ичида ўтди. Шалок машинамда иш қидириб, мамлакатни дарбадар кезишга тушдим. Бир шиша арзон шароб учун ҳар қандай ишни бажариб кетаверадиган бўлдим. Кечалари дуч келган харобаларда тунаб қолар ва ўзимнинг ночор қисматимга аччиқ-аччиқ кўз ёш тўқардим. Кливленднинг одатий қаҳратон тонгларидан бири умрбод хотирамда муҳрланиб қолиши баробарида, ҳаётимни бутунлай ўзгартириб юборди. Ломбард идораси ёнидан ўтиб борарканман, унинг чанг босган деразасидан кичикроқ тўппончани кўриб қолдим. Унга нархи кўрсатилган сарғиш қоғоз

ёшиштириб қўйилганди — 29 \$. Чўнтагимни ковлаштириб
рошн-роса учта ўнталикни топиб олдим. Бу менинг
бор бойлигим эди ва ўша онда ягона тўхтамга келдим:
“Ҳиммасига нуқта қўядиган вақт келди. Тўппончани
сотиб оламан-да, хароба кулбамга бориб, уни ўқлайман,
кейини пешанамга тираб тепкини босаман... шу билан ҳар
кунни кўзгуда дуч келадиганим — бахтиқаро дайдининг
турқини қайтиб кўрмайман”.

Ҳозир ўша пайтдаги руҳий ҳолатимни сўз билан ифо-
далаб беролмайман. Ҳозир ўша ҳолатни эслаб, кулгим
келади. Наҳот шу даражада иродасиз бўлган бўлсам, дея
ҳайратга ҳам тушаман.

Табиийки, тўппончани сотиб олмадим. Бир оз сан-
дирақлаб, яна ўша ломбард биноси олдига етиб борган-
нимда атрофни оппоқ қор қоплаганди. Бу пайтда ломбард
ёшилган, мен эса, яна изғий-изғий жамоат кутубхонаси
олдига келиб қолгандим. Назаримда унинг ичи анча
иссиқ эди. Мен кутубхонага кириб, минглаб китоблар
орасида кезарканман, ҳаётда ўз йўлини топмоқчи бўл-
ганлар учун зарур маслаҳат бера оладиган адабиётни
излардим. Мен бир қанча ана шундай китобни танлаб
олдим-да, столга мук тушиб мутолаага шўнғидим. Мен
қаерда адашдим? Наҳотки, мен олий маълумотли бўла
туриб, тўғри йўлни топа олмасам? Нимагадир умид
қилсам бўладими? Ичкиликбозлик асоратидан кутула
оламанми? Мен ҳаётда ҳаммасини йўқотиб бўлдимми?
Наҳотки, мен бу дунёга фақат азоб тортиш, кўз ёш тўкиш
учунгина келган бўлсам?

Мен ўзимни топиш учун мамлакат бўйлаб узок
вақт бемақсад кездим. Кливленд кутубхонаси ана шу
йўлдаги биринчи бекат эди. Яна аллақанча кутубхона
ва ўқув хоналарида бўлдим. Мукамалликка эришиш,

алкоголдан кутулиш йўллари кўрсатувчи кўплаб китобларни ўқиб чиқдим. Нью-Хемпшир шахрининг Конкорд шаҳар кутубхонасида ўзим учун замонавий оламнинг мумтоз адабини кашф этдим. Бу В. Клемент Стоун эди. Унинг “Ишонч — муваффакият гарови” номли китоби менинг ҳаётимни буткул ўзгартириб юборди. Стоуннинг омад фалсафаси менга шу қадар таъсир қилдики, ажойиб кунларнинг бирида вужудимга ғойибдан жуда катта куч-ғайрат ёғилиб келаётганини ҳис этдим. Назаримда мен ҳар қандай мақсадга эриша олардим. Шундан сўнг мен ҳамма ғамларимни енгиш учун берилиб меҳнат қилишим лозимлигини пайқадим. Жаноб Стоун “Combined Insurance Company of America” (Бирлашган миллий суғурта агентлиги) президенти экан.

Узоқ изланишлардан сўнг ушбу фирманинг Бостондаги филиалига суғурта агенти бўлиб ишга жойлашдим. Бу орада мен ўзимга нисбатан қудратли куч ва умид уйғонишида катта ҳисса қўшган, мени жонидан ортиқ сева оладиган аёлни учратдим. Компания мен сингари 32 ёшли омадсиз кимсани ишга олган чоғда биз оила қурдик. У билан биргаликда ўтказган 40 йиллик умрим ҳаётимнинг энг яхши онларига айланди.

Бир йил ичида мен ушбу компаниянинг Шимолий Мэн округидаги менежери вазифасига тайинландим. Мен тасодифий ёлланма меҳнатга ўрганган кишиларни ишга олиб, уларга Стоун фалсафасини ўргатиб кўрдим. Натижа кутилганидек бўлди ва биз компания миқёсида рекорд натижаларга эришдик. Фойдаланилмаган дам олиш кунларим ҳисобига тежаб қолинган бир ҳафталик маблағга ёзув машинкасини сотиб олиб, ижодга қўл урдим. Энди болаликдаги ёзувчи бўлиш орзусини амалга ошириш фурсати етиб келганди. Менинг биринчи

асарим қишлоқ жойларида суғурта хизматини ташкил этиш борасида тавсиялардан иборат эдим. Мен бу қўлёзми компьютерда китобчага ўхшатиб, чоп этдим-да, компаниянинг Чикаго офисига жўнатиб, меҳнатларим эътирофини интиқлик билан кута бошладим.

Мўъжиза юз берди! Шу тариқа мен, Бетти ва кичкинтойимиз биргаликда бор ашқол-дашқолимизни машинамизнинг томига юклаб, Чикагога йўл олдик. Мени дарҳол савдо бўлимига ишга олишди. Ҳисоботларнинг бари менинг қўлимдан ўтарди. Кейин эса... Мен ниҳоят ёзувчи бўлиб кетдим.

Жаноб Стоун ўша пайтларда “Чексиз омад” деб номланган оз нусхали нашрни таъсис этди. Бу нашр барча ходимлар ва ҳиссадорларга тарқатилар эди. Мен офисда бир неча ой ишлаб, жаноб Стоуннинг яқин дўстига айландим.

Худди шу пайтга келиб, ушбу нашрнинг муҳаррири ишдан бўшаб кетди. Албатта, бу борада менда тажрибанинг ўзи йўқ эди. Аммо, жаноб Стоун бу вазифани менинг зиммамга юклади. Мен эса бу тармоқ нашрини умуммиллий журнал даражасига олиб чиқдим. Ўн йил ичида ижодий жамоамиз аъзолари сони икки кишидан олтмиш икки кишига етди. Шу тариқа журналимиз адади чорак миллиондан ошди.

Кунларнинг бирида журналнинг навбатдаги сонини ёпиш учун биттагина мақола етмай қолди. Газета-журналлар тахламини титкилаб ҳам тайинли материал топа олмадим. Шундан сўнг уйга келдим-у, даҳшатли автоҳалокатга учраб, ногирон бўлиб қолган Бен Хоган исмли кимсанинг кечинмаларини қоғозга туширдим.

Бу мард инсон кейинчалик наинки оёққа туриб кетди, балки мамлакат очиқ чемпионатининг ғолибига ҳам

айланганди. Мақола “Чексиз омад” журналида босилди. Бу гал ҳам омад менга кулиб бокди. Мана, столим устида Нью-Йорк нашриётдан келган мактуб ётарди. Нашриёт муҳаррири Хоганнинг кечмишлари ҳақидаги мақола жуда ёққани, агар истасам нашриёт билан ҳамкорлик қилишим мумкинлиги ёзилганди.

Орадан 18 ой ўтиб, ушбу нашриётда менинг “Дунёнинг энг буюк савдогари” деб номланган шапалокдеккина китобчам дунё юзини кўрди. Албатта ўша найтда Ог Мандино деган муаллифни ҳеч ким танимас, шу боис китоб адади ҳам ўзига яраша эди. Беш мингта!

Яна менга омад кулиб бокканди. Магнат Де Вос, “Amway Corporation” раҳбарларидан бири компания мажлисларидан бирида нутқ сўзларкан, Ог Мандино деган кулгили бир исм соҳиби ёзган “Дунёнинг энг буюк савдогари” деган асарни ўқиганини қистириб ўтди ва ҳаммага бу китобни ўқишни тавсия қилди. Де Воснинг бу тавсияси сабабли ушбу китобга бўлган талаб ҳаддан ортиб кетди. Икки йил ичида 350 минг нусха китоб сотилиб кетди. “Bantam Books” нашриёти китобнинг нашр этиш ҳуқуқини сотиб олди. Йил сайин бу китобга бўлган талаб ортса орткики, асло камаймади. Гарчи бу китоб чоп этилганидан буён ўттиз йилдан ортиқ вақт ўтган бўлса-да, бу китоб қўлма-қўл ўқилмоқда. Қайта-қайта турли тилларда нашр қилинмоқда. Ўша пайтдан бошлаб то ҳозиргача ҳар ҳафта ўқувчиларимдан ўртача 18–20 та хат оламан. Улар асосан битта саволни сўрашади? “Бу китоб сизнинг ҳаётингизни ҳам ўзгартирдимми?” Бундай одамлар орасида оддий ўқувчилардан ташқари машҳур тадбиркорлар, шоу-бизнес вакиллари, машҳур спортчилар ҳам кўп эди.

- Lituz.com

Elektron kitoblar

**To'liq qismini Shu tugmani
bosish orqali sotib oling!**